

Izzivi jezikovnega pouka v digitalni dobi in preoblikovana odgovornost do jezika kot osnovnega orodja v izobraževanju

Izr. prof. dr. Kozma Ahačič

ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša

POUK
SLOVENŠČINE

POUK TUJIH
JEZIKOV

univerzalna
jezikovna znanja pri
pouku slovenščine

jeziki v praksi, terminologija, strokovna
besedila, referati, branje besedil

MATEMATIKA   LIKOVNA UMETNOST
                         GLASBENA UMETNOST   DRUŽBA
GEOGRAFIJA   ZGODOVINA
                         DOMOVINSKA IN DRŽAVLJANSKA
KULTURA IN ETIKA   SPOZNAVANJE OKOLJA
FIZIKA   KEMIJA   BIOLOGIJA
                         NARAVOSLOVJE   TEHNIKA IN
TEHNOLOGIJA   GOSPODINJSTVO
                         ŠPORT

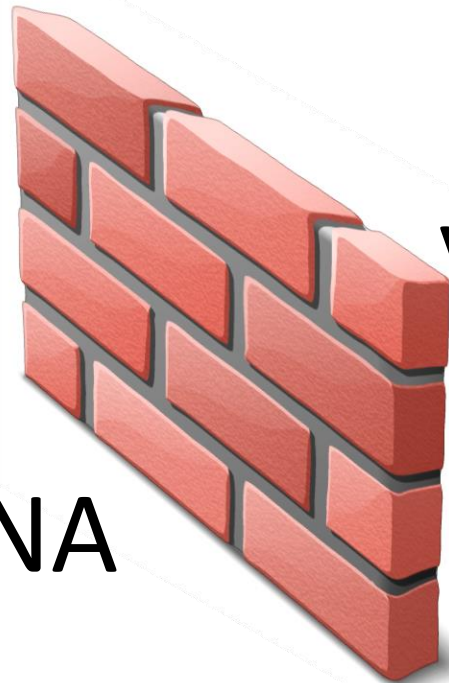

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

IZHODIŠČA ZA PRENOVO
UČNIH NAČRTOV
V OSNOVNI ŠOLI IN GIMNAZIJI

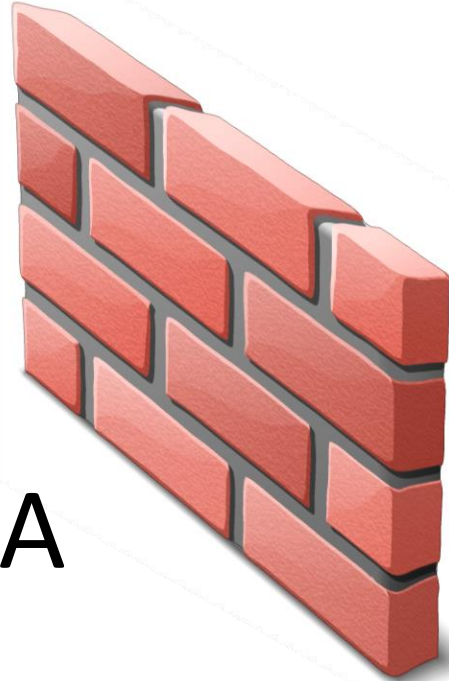
- Obvladovanje jezika posameznih strokovnih področij na ravni učnega jezika (slovenščine, v dvojezičnih okoljih italijanščine in madžarščine) in zmožnost povezovanja tega znanja z značilnostmi drugih jezikov v večjezični družbi sta bistvena za uspešno pridobivanje in uporabo splošnega znanja na vseh področjih. Poudarjati je treba odgovornost tudi nejezikovnih predmetov za razvijanje jezikovnega znanja. S tem je povezana potreba po prepoznavanju **vloge jezika kot ključnega orodja za posredovanje, iskanje in sprejemanje informacij** v 21. stoletju ter vloge znanja, pridobljenega pri pouku učnega jezika, kot izhodišča za pridobivanje univerzalnega jezikovnega znanja.

SLOVENŠČINA

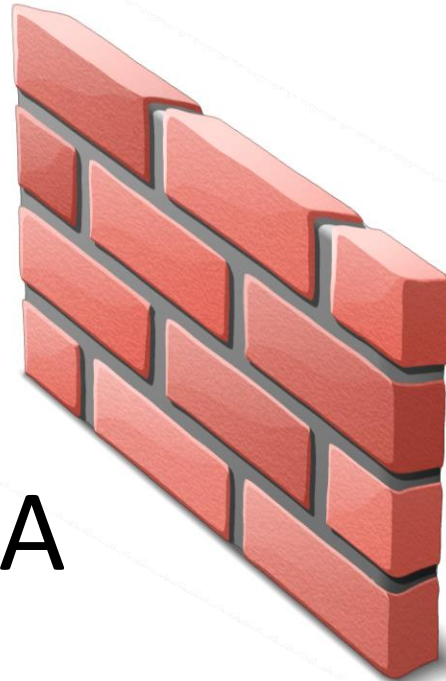

VEČJEZIČNOST

ANGLEŠČINA

VEČJEZIČNOST,
SLOVENŠČINA,
TUJI JEZIKI

ANGLEŠČINA

VEČJEZIČNOST
,
SLOVENŠČINA,
TUJI JEZIKI

Slovenskih podnapisov ali lokalizacije ob lansiranju Disney+ (Disney Plus) ne bo

Disney+ (Disney Plus) storitev ob lansiranju tako ne bo ponujala slovenščine ne pri uporabniškem vmesniku, ne pri podnapisih ali sinhronizaciji (dubbing). Disney+ trenutno uporabnikom omogoča izbiro med 33 jeziki pri podnapisih in sinhronizaciji, vmesnik pa je preveden v 20 jezikov. Po razširitvi v EMEA regiji bo na voljo 43 jezikov pri ogledu filmov in serij ter 29 pri uporabniškem vmesniku. Poleg slovenščine bo npr. manjkala tudi hrvaščina. Med drugim pa ne bo prevoda niti v bolgarščino.

1. KAJ LAHKO STORIMO PRI
POUKU SLOVENŠČINE?

2. KAJ LAHKO STORIMO NA
RAVNI VSEH PREDMETOV?

3. KAKO SMO ZA VSE TO
OPREMLJENI?

1.

KAJ LAHKO STORIMO PRI
POUKU SLOVENŠČINE?

Primerjalni prikaz rabe jezikoslovnih izrazov pri pouku tujih jezikov v osnovnih in srednjih šolah

Delovno gradivo za pripravljavce učnih načrtov,
učbenikov in drugih učnih gradiv

Uredil Kozma Ahačič

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Kaj lahko storimo pri pouku slovenščine:

- klasična delitev besednih vrst, kakor jo že zdaj spoznajo učenci in dijaki pri pouku tujih jezikov
- poenostavitev in poenotenje obravnave skladnje (npr. pomensko : formalno; „obuditev“ relativnih odvisnikov in odvisnih vprašalnih stavkov – kar je oboje pomembna snov tujih jezikov; kaj je deležnik)
- večje povezovanje slovenščine in znanja tujih jezikov pri pouku slovenščine

TUJI JEZIKI

Oblikoslovno-pomenoslovna delitev	Skladenjska delitev
samostalnik	samostalniška beseda: - samostalnik - posamostaljeni pridevnik - samostalniški zaimék
pridevnik	pridevniška beseda: - pridevnik - pridevniški zaimék - števník - deležnik
zaimék	/
števník	/
glagol	glagol
prislov	prislov
členek	členek
predlog	predlog
veznik	vezniška beseda: - vezniki - oziralni in vprašalni zaiméki - členki
medmet	medmet
	povedkovnik

SLOVENŠČINA

ZATO "POENOSTAVITVE"

Vrstni zaimki

1. Vprašalni	katéri -a -o
2. Oziralni	katéri -a -o ki
3. Ozir. poljub.	~~katéri kóli~~
4. Nedoločni	néki -a -o
5. Poljubnostni	~~katéri -a -o~~
6. Nikalni	nobèn -êna -o
7. Celostni	~~vsák -a -o~~
8. Mnogostni	~~màrsikatéri -a~~
9. Istostni	~~ísti -a -o~~
10. Drugostni	~~drug -a -o~~
11. Kazalni	tá, tísti, óni

"POENOSTAVITEV":

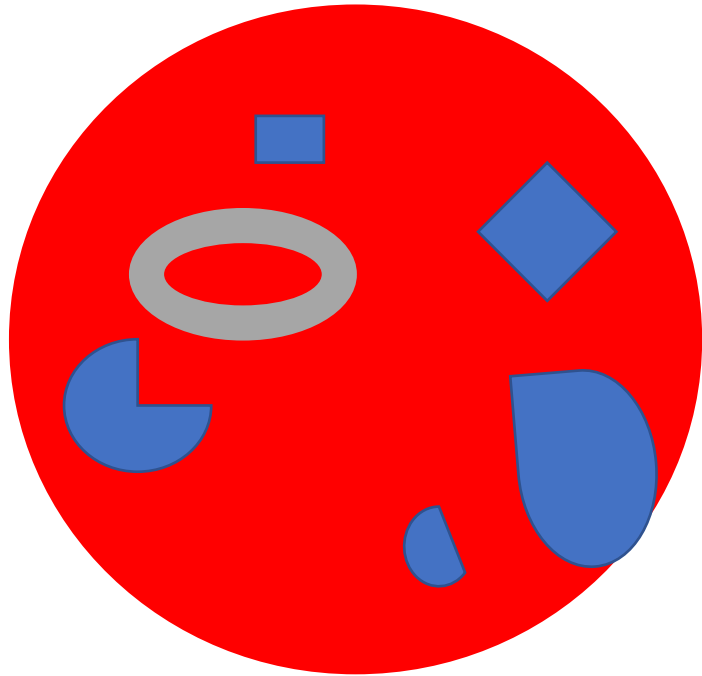
TO SO ŠE VEDNO
ZAIMKI, SAMO V
ŠOLI JIH NE BOMO
OBRAVNAVALI.

Samostalniški zaimki tipa kdo — kaj

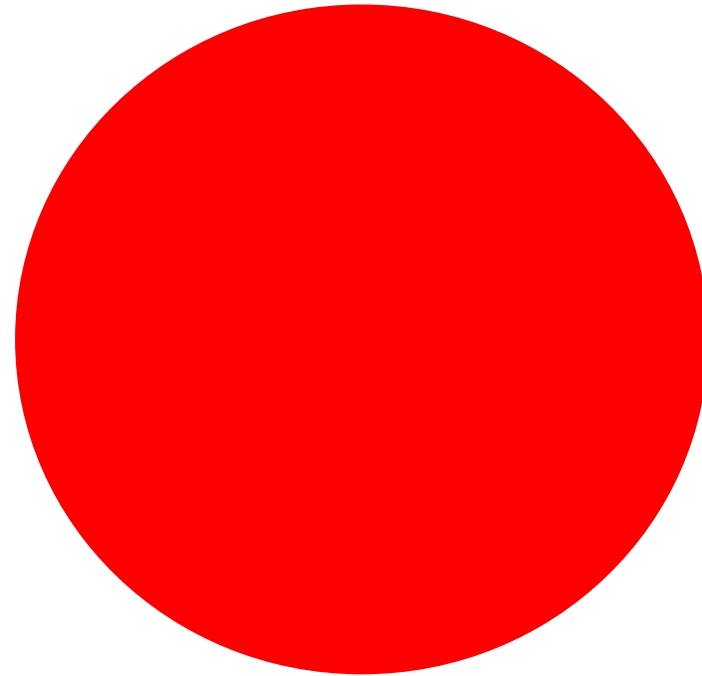
Samostalniških zaimkov tipa *kdo — kaj* je več vrst:

Vrste zaimkov	Za človeka	Za drugo
1. Vprašalni	kdó	káj
2. Oziralni	kdór	kàr
3. Oziralni poljubnostni	~~kdór kóli~~	~~kàr kóli~~
4. Nedoločni	nékdo	nékaj
5. Poljubnostni	~~kdò~~	~~kàj~~
6. Nikalni	nihčè	nìč
7. Celostni	vsakdo	vsè
8. Mnogostni	~~màrsikdò~~	~~màrsikàj~~

Razlika med
poenostavljanjem s
črtanjem

... in poenostavljanjem
z upoštevanjem celote

ZATO

TUJI JEZIKI

Oblikoslovno-pomenoslovna delitev	skladenjska delitev
samostalnik	samostalniška beseda: - samostalnik - posamostaljeni pridevniki - samostalniški zaimki
pridevnik	pridevniška beseda: - pridevnik - pridevniški zaimki - števniki - deležniki
zaimki	/
števniki	/
glagol	glagol
prislov	prislov
členek	členek
predlog	predlog
veznik	vezniška beseda: - vezniki - ozišalni in vprašalni zaimki - členki
medmet	medmet
	lovedkovnik

SLOVENŠČINA

Nova šolska slovnica

TUJI JEZIKI =
SLOVENŠČINA

Oblikoslovno- pomenoslovna delitev

Pregibne besedne vrste	Nepregibne besedne vrste
samostalnik (substantiv)	prislòv (adverb)
pridevnik (adjektiv)	predlog (prepozicija)
števnik (numeral)	veznik (konjunkcija)
glagol (verbum)	členek (partikula)
zaimék (pronomén)	medmet (interjekcija)

Nova šolska slovnica

Takšna delitev besednih vrst omogoča poenostavitve, ki ne puščajo nedorečenih mest.

Oblikoslovno-pomenoslovna delitev	Skladenjska delitev
Zaimek je pregibna beseda, ki v stavku nadomešča samostalnik ali pridevnik.	Zaimek je nepolnopomenska beseda, ki jo uporabljamo namesto polnopomenskih samostalnikov, pridevnikov, števnikov in prislovov.
Poznamo samostalniške in pridevniške zaimke .	Poznamo samostalniške , pridevniške in prislovne zaimke.

NI NAM TREBA VEČ GOVORITI O PRISLOVNIH ZAIMKIH, KER SO TO PRISLOVI.

ZATO “POENOSTAVITVE”

Vrstni zaimki

1. Vprašalni	katéri -a -o
2. Oziralni	katéri -a -o ki
~~3. Ozir. poljub.~~	~~katéri kóli~~
4. Nedoločni	néki -a -o
~~5. Poljubnostni~~	~~katéri -a -o~~
6. Nikalni	nobèn -êna -o
~~7. Celostni~~	~~vsák -a -o~~
~~8. Mnogostni~~	~~màrsikatéri -a~~
~~9. Istostni~~	~~ísti -a -o~~
~~10. Drugostni~~	~~drug -a -o~~
11. Kazalni	tá, tísti, óni

“POENOSTAVITEV”:

TO SO ŠE VEDNO
ZAIMKI, SAMO V
ŠOLI JIH NE BOMO
OBRAVNAVALI.

Samostalniški zaimki tipa kdo — kaj

Samostalniških zaimkov tipa *kdo — kaj* je več vrst:

Vrste zaimkov	Za človeka	Za drugo
1. Vprašalni	kdó	káj
2. Oziralni	kdór	kàr
~~3. Oziralni poljubnostni~~	~~kdór kóli~~	~~kàr kóli~~
4. Nedoločni	nékdo	nékaj
~~5. Poljubnostni~~	~~kdó~~	~~kàj~~
6. Nikalni	nihčè	nič
~~7. Celostni~~	~~vsakdo~~	~~vsè~~
~~8. Mnogostni~~	~~màrsikdó~~	~~màrsikàj~~

Nova šolska slovnica

Takšna delitev besednih vrst omogoča poenostavitve, ki ne puščajo nedorečenih mest in hkrati preprosto kombinacijo znanja slovenščine in znanja tujih jezikov.

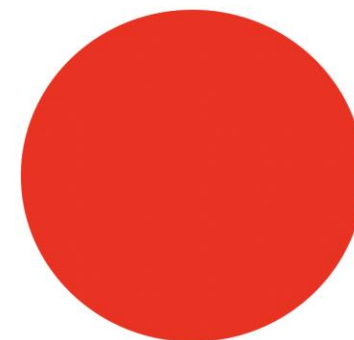
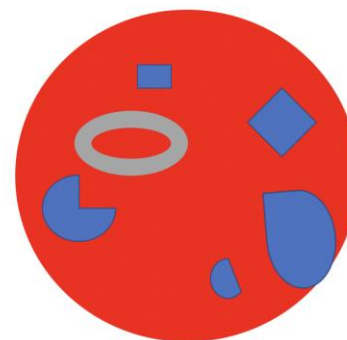
	Samostalniški	Pridevniški
osebni (oseb.)	jaz, ti, on midva, vidva, onadva mi, vi, oni	
povratno osebni	sebe, se	
svojilni (svoj.)		moj, tvoj, njegov, njen najin, vajin, njun naš, vaš, njihov
povratno svojilni		svoj
kazalni (kaz.)		ta, tisti, oni tak, takšen tolik, tolikšen
vprašalni (vpraš.)	kdo, kaj	kakšen, kateri, čigav kolik, kolikšen
oziralni (ozir.)	kdor, kar	ki, kateri, čigar kakršen, kolikršen
nedoločni (nedol.)	kdo, nekdo, nihče marsikdo, vsakdo kaj, nekaj, nič marsikaj, vse nobeden	(ne)kateri, malokateri, marsikateri (ne)kak, malokak, marsikak (ne)kakšen, marsikakšen ves, vsak, neki, noben vsakršen, nikakršen drug, oba

ZAJETI SO **VSI** ZAIMKI.

Nova šolska slovnica

Razlika med
poenostavljanjem s
črtanjem

... in poenostavljanjem
z upoštevanjem celote

Enak način “poenostavljanja”
v učbenikih so doživljali:

- števnik
- povedkovnik
- vezniki

Primer:

Povedkovnik je skladenjska vloga **samostalnikov, pridevnikov** in **prislovov**. Lahko ga omenimo kot posebnost pri obravnavi povedkovega določila, ko obravnavamo skladnjo.

Povedkovnik je besedna vrsta, enakovredna samostalniški besedi, pridevniški besedi, prislovu, glagolu, vezniški besedi, medmetu in členku. Te besedne vrste ne obravnavamo v šoli, saj je njeno razpoznavanje zelo zapleteno.

Kaj lahko storimo pri pouku slovenščine:

- klasična delitev besednih vrst, kakor jo že zdaj spoznajo učenci in dijaki pri pouku tujih jezikov
- poenostavitev in poenotenje obravnave skladnje (npr. pomensko : formalno; „obuditev“ relativnih odvisnikov in odvisnih vprašalnih stavkov – kar je oboje pomembna snov tujih jezikov; kaj je deležnik)
- večje povezovanje slovenščine in znanja tujih jezikov pri pouku slovenščine

Nova šolska slovnica

Takšna delitev besednih vrst omogoča poenostavitve, ki ne puščajo nedorečenih mest.

Števnik je **besedna vrsta**, ki lahko nastopa v besedni zvezi kot pridevnik ali kot samostalnik.

Prilastke in jedro besedne zveze določamo **kot pri samostalnikih in pridevniki**.

lep avto
en avto

množica avtov
pet avtov
več avtov

liter mleka
kozarec vode

Števnik je **pridevniška beseda**.
Pridevniška vrsta je vedno prilastek.

Prilastke in jedro besedne zveze zato določamo **pomensko (interpretativno)**, v šoli se moramo posebne primere naučiti kar na pamet.

lep avto
en avto

množica avtov
pet avtov
več avtov

Zato tudi:
liter mleka
kozarec vode

___ jedro
..... prilastek

NI SE NAM TREBA VEČ
UKVARJATI Z ZAPLETENIM
DOLOČANJEM JEDRA IN
PRILASTKA GLEDE NA POMEN. NI
MEJNIH PRIMEROV.

V UČBENIKIH PRIMERI CELO V
NESKLADJU S SLOVNICO JOŽETA
TOPORIŠIČA!

Praktični primer: jedro in prilastek

Do konca 11. stoletja

////////////////////
.....

NOVA ŠOLSKA SLOVNICA ZAHTEVA RAZMISLEK:
do koga ali kaj? *do konca*; do konca česa? *stoletja*.

To pomeni
“preveč
slovnice”:

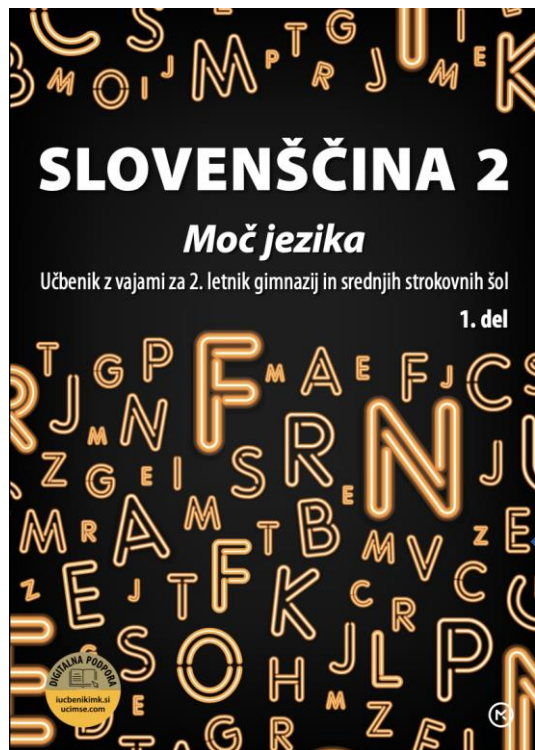

DOSLEJ PREVLADUJOČA SLOVNICA ZAHTEVA RAZMISLEK:

Ali je v primeru *konec stoletja* konec merski izraz? Ali merimo dele stoletja in poudarjamo podatek, da gre za *stoletje*?

Če je *konec* merski izraz, potem je jedro *stoletja* in prilastek *konec*.
Ali pa morda ne merimo in govorimo o enem samem stoletju, kjer poudarjamo, da gre enkrat za *konec*, enkrat za *sredo*, enkrat za *začetek*.
Potem bi bil jedro *konec* in prilastek *začetek*.

Teoretična osnova: slovenščina = tuji jeziki

FRANČEK Kje je kaj v slovnici?

JEZIKOVNE ZVRSTI	GLAS	BESEDA	STAVEK	PRAVOPIS
Družbene zvrsti	Glasovi	Zlog	Besedna zveza	Velika in mala začetnica
Besedilne vrste	Naglas	Tvorba besed (besedotvorje)	Skladnja stavka	Ločila
		Odnosi med besedami (besedoslovje)	Skladnja povedi	Deljenje besed
		Oblikoslovje		Premi govor

Kaj lahko storimo pri pouku slovenščine:

- klasična delitev besednih vrst, kakor jo že zdaj spoznajo učenci in dijaki pri pouku tujih jezikov
- poenostavitev in poenotenje obravnave skladnje (npr. pomensko : formalno; „obuditev“ relativnih odvisnikov in odvisnih vprašalnih stavkov – kar je oboje pomembna snov tujih jezikov; kaj je deležnik)
- večje povezovanje slovenščine in znanja tujih jezikov pri pouku slovenščine

Bere knjigo. Knjiga je zanimiva. / Bere knjigo, ki je zanimiva. / Bere zanimivo knjigo.

She is reading a book. The book is interesting. She is reading an interesting book.

Sie liest ein Buch. Das Buch ist interessant. Sie liest ein interessantes Buch.

Elle lit un livre. Le livre est intéressant. Elle lit un livre intéressant.

Angleščina nima sklanjatev, zato se nam morda zdi, da se je tega jezika lažje naučiti. A to ne drži, lažji je le začetek. Če se pri učenju angleščine izognemo sklanjatkam, pa se moramo naučiti vrste skladenjskih posebnosti, s katerimi v angleščini povemo to, kar v slovenščini storimo s skloni.

(Slovnica na kvadrat, str. 47)

ZANIMIVOST

Nemščina in slovenščina imata štiri enake sklone (Nominativ – im., Genitiv – rod., Dativ – daj., Akkuzativ – tož.), slovenščina ima še mestnik in orodnik; angleščina in francoščina pa sklonov nimata.

Nemščina, angleščina in francoščina imajo nedoločni in določni člen (*ein, der; a/an, the; un, le*), slovenščina členu nima, ima pa določno in nedoločno obliko lastnostnega pridevnika (*zelen – zeleni*).

Nemščina, angleščina in francoščina imajo številne oblike za izražanje glagolskega časa, v slovenščini danes uporabljamo tri – sedanjik, preteklik, prihodnjik.

Vsi štirje jeziki poznajo naklonske glagole, a je njihova raba zelo različna, v slovenščini redkejša kot v ostalih dveh jezikih: *Dobro znam plavati. I can swim very well. Ich kann sehr gut schwimmen. Je sais bien nager.*

Preberite besedilo – izjemoma v angleščini.

'TO KNOW GRAMMAR' OR 'TO KNOW ABOUT GRAMMAR'

Fluent native speakers of English quite often say that they 'don't know' any grammar, or that foreigners speak English better than they do. One way of making sense of such comments, which at first seem nonsensical, is to distinguish between 'knowing grammar' and 'knowing about grammar'.

If you have reached this point on the page and understood what you have read, you must 'know' English grammar. You may not agree with what I say, or like the way I say it, but you are certainly able to construe what it is I have said. Knowing grammar, in this sense, is a facility which developed with little conscious effort when we were young children. As adults, we learn to put words together in the right order, and add the right endings. Moreover, we have the ability to recognize certain types of error, and know how to correct them. If sentence the am writing I now contains major errors, you are likely to immediately notice them. However, to be able to diagnose the problems with such a sentence, you must 'know English grammar' (at least, to that extent).

All of this is an unconscious process. By contrast, 'knowing about' English grammar is a conscious, reflective process. It means being able to talk about what it is we are able to do when we construct sentences – to describe what the rules are, and what happens when they fail to apply. It is not difficult to point to the errors in the previous paragraph; but it is difficult to describe precisely what they are, and to state the rules which have been broken. If you are able to do this (using such terms as 'word order', 'noun' and 'definite article'), then you 'know about English grammar' (at least, to that extent).

(Vir: <https://issuu.com/znanstvenazalozbaff/docs/english/7>)

Razmislimo o besedilu

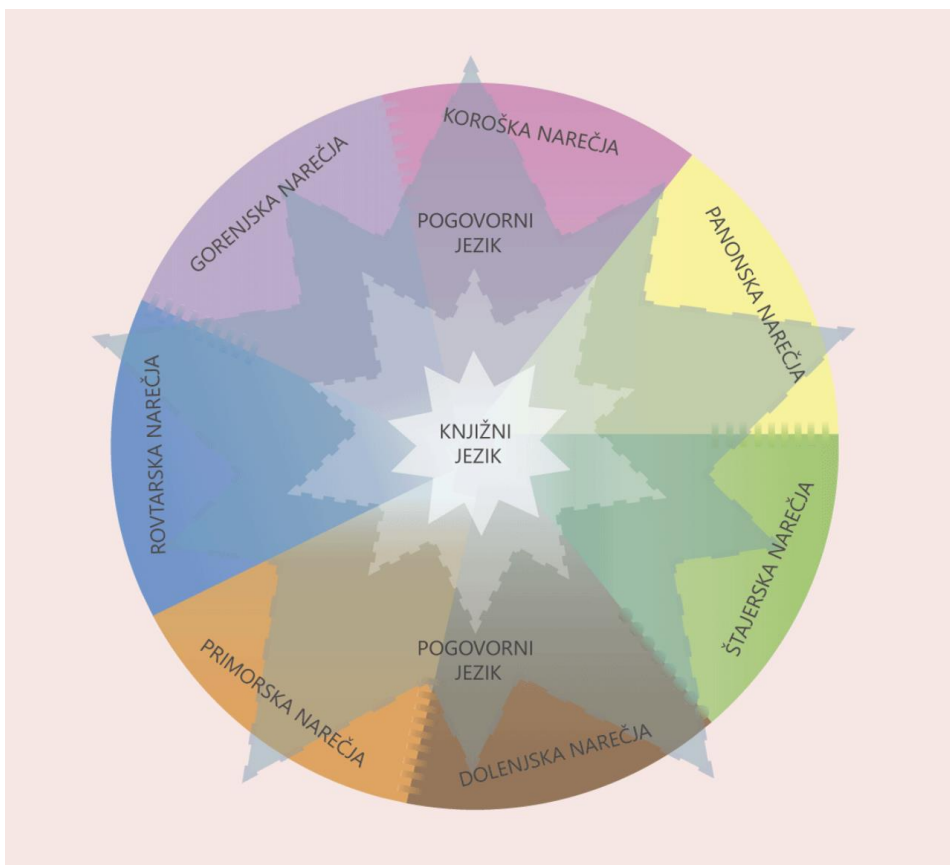
1. Kako ste razumeli naslov? Kako bi ga prevedli?
2. Zakaj naravni govorniki angleščine pogosto menijo, da tujci angleščino obvladajo bolje od njih? Menite, da velja to tudi za naravne govorce slovenščine?
3. Kako pisec razloži razliko med 'to know grammar' in 'to know about grammar'?
4. Kaj menite, zakaj je potrebno učenje slovnice?

Kaj lahko storimo pri pouku slovenščine:

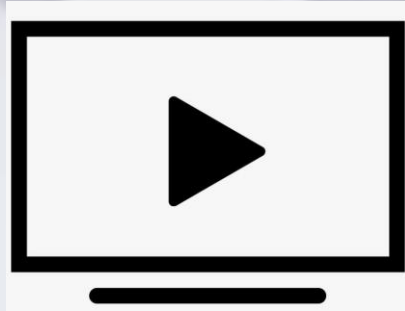
- poenotenje medpovedne skladnje s skladnjo povedi
- poenotenje jezikoslovne terminologije
- poudarek na pouku slovenščine kot predmetu, ki podaja znanja o zgradbi jezikov nasploh – torej univerzalna znanja
- jasnejše ločevanje osnovnega in dodatnega znanja

Kaj lahko storimo pri pouku slovenščine:

- vpeljava nove zvrstnosti slovenskega jezika in s tem boljše razumevanje, kako danes funkcionira knjižni jezik

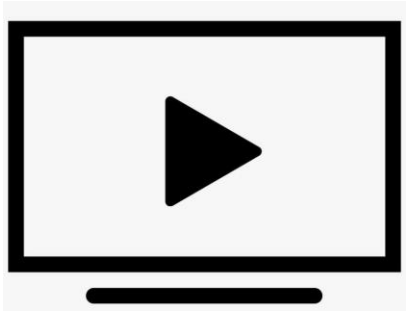
PRED
DESETLETJEM,
DVEMA

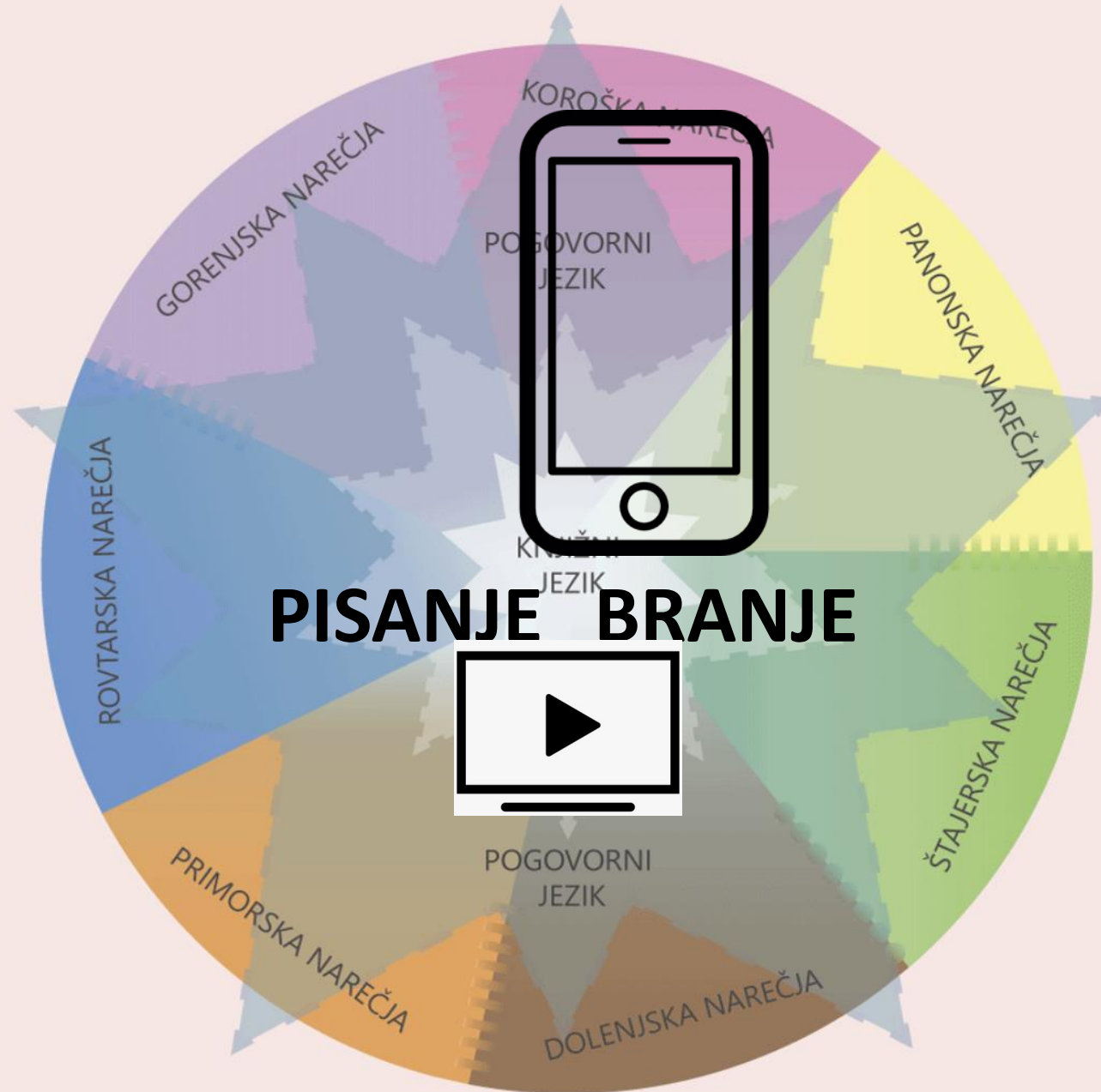
KNJIŽNI
JEZIK

PISANJE **BRANJE**

angleščina

BRANJE

Kaj lahko storimo pri pouku slovenščine:

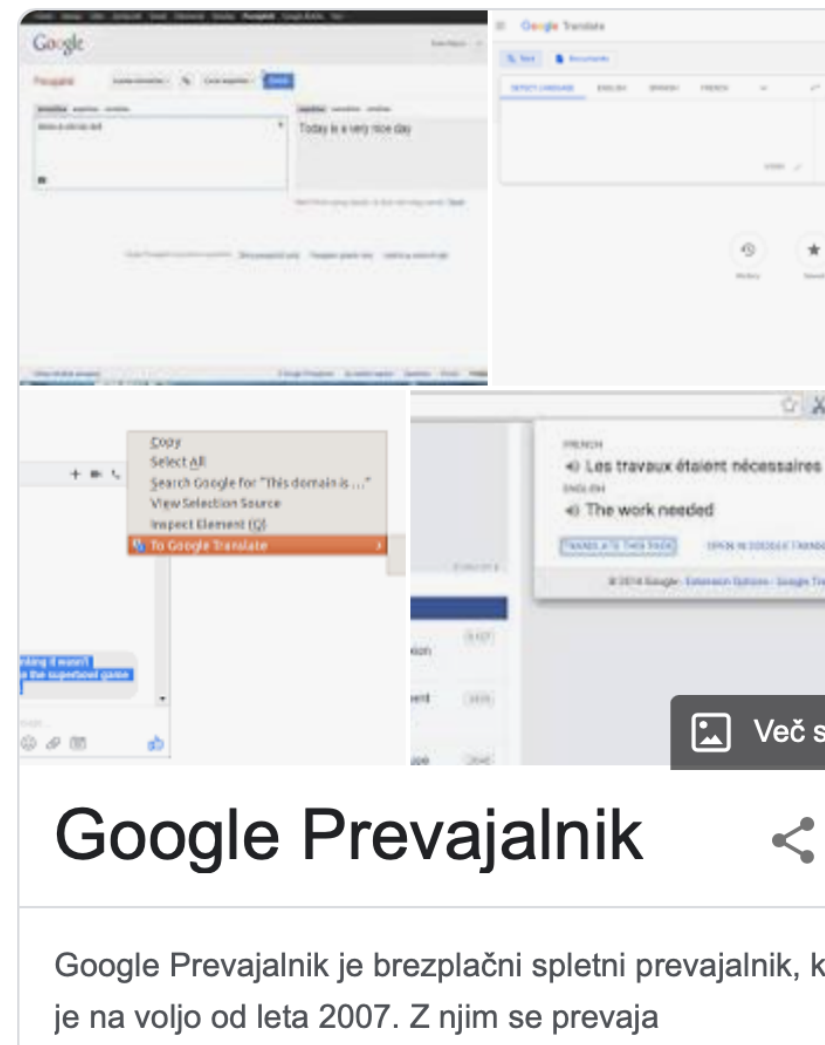
- praktično usmerjena obravnava besedilnih vrst s poudarkom na komunikaciji v elektronski dobi
- pogosta domača branja besedil (umetnostnih, pa tudi člankov, revij)
- digitalna zmožnost v slovenščini 2.0: ne več zgolj uporaba spleta in spletnih orodij pri pouku, ampak razumevanje delovanja sodobne digitalne tehnologije na področju jezikov
  - osnove programskega jezika xml v jezikoslovju
  - oris sodobnih jezikovnih tehnologij (prevajalniki sintetizatorji in razpoznavalniki govora, omejitve takšnih tehnologij, globoke nevronske mreže in jezikovne tehnologije)

Približno 3.570.000.000 rez. (0,38 sek.)

Slovenščina ↔ Angleščina

Prevajalnik odpove, ko dežuje kot iz škafo ali ko si zvijamo jezik. Zaradi težkih besed. Ne odpove pa, če si zvijamo jezik ob besedah.

The translator fails when it rains like out of a cupboard or when we roll our tongues. Because of the hard words. But it doesn't give up if we twist our tongues.

Kaj lahko storimo pri pouku slovenščine:

- praktično usmerjena obravnava besedilnih vrst s poudarkom na komunikaciji v elektronski dobi
- pogosta domača branja besedil (umetnostnih, pa tudi člankov, revij)
- digitalna zmožnost v slovenščini **2.0**: ne več zgolj uporaba spleta in spletnih orodij pri pouku, ampak razumevanje delovanja sodobne digitalne tehnologije na področju jezikov
  - osnove programskega jezika xml v jezikoslovju
  - oris sodobnih jezikovnih tehnologij (prevajalniki sintetizatorji in razpoznavalniki govora, omejitve takšnih tehnologij, globoke nevronske mreže in jezikovne tehnologije)
  - uporaba jezikovnih portalov

2.

KAJ LAHKO STORIMO NA
RAVNI VSEH PREDMETOV?

Kaj lahko storimo na ravni vseh predmetov:

- krepitev odgovornosti učiteljev vseh predmetov za ustrezno rabo (knjižnega) jezika in za dodatno izobraževanje učencev in dijakov za življenje v večjezični družbi
- sprememba poudarkov pri strokovnem izpitu iz slovenščine za učitelje
- sodelovanje med predmeti na ravni urjenja v posameznih besedilnih vrstah (referati, besedilne vrste, načela uspešnega nastopanja)
- zavest o pomenu posameznih predmetov za krepitev natančnosti v bralni pismenosti (npr. matematika) ali za bralno pismenost v različnih strokah, v različno zahtevnih besedilih ter za strokovno terminologijo

STROKOVNA TERMINOLOGIJA

X je Y (učenje jezika?)

Premica je ...

Polis je ...

Kontinent je ...

Mnogočlenarji so ...

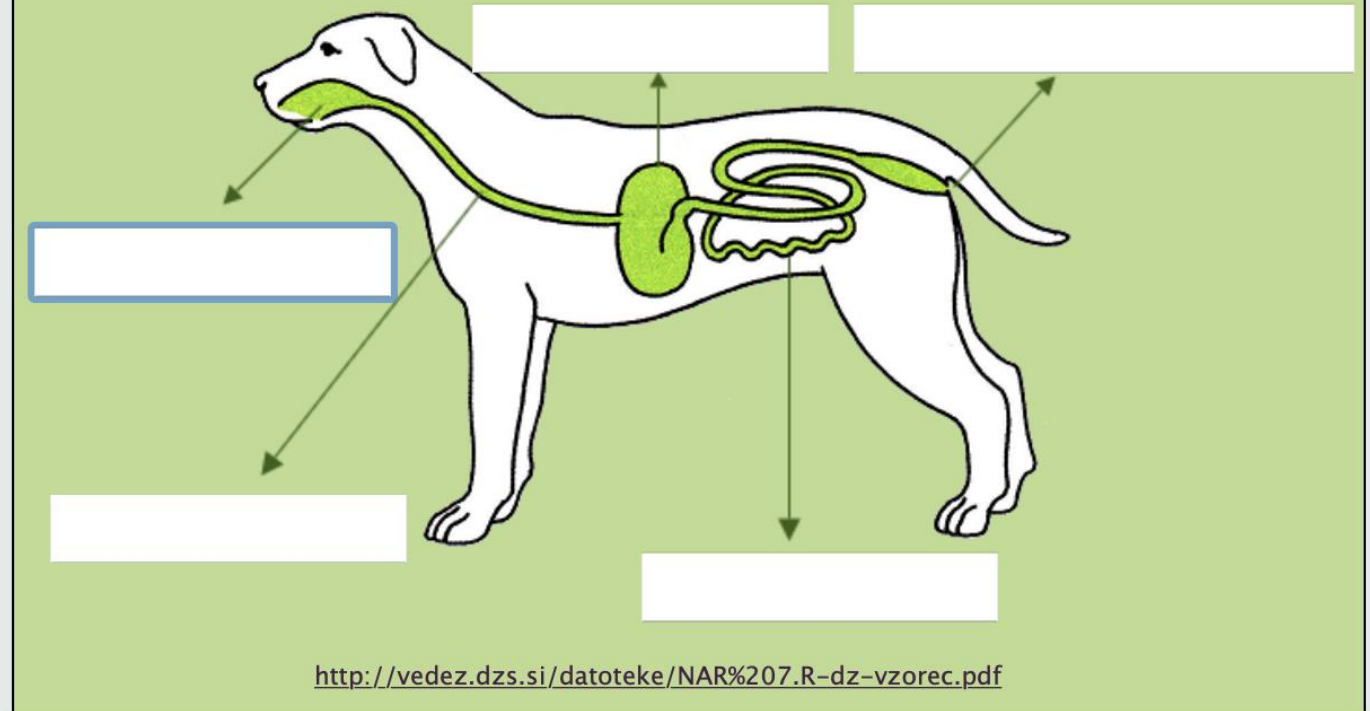
Veso v zgibi naredimo tako ...

Umetni materiali so ...

Etika je ...

PREBAVA, DIHANJE, IZLOČANJE IN PRENOS SNOVI PO TELESU

Na skici prebavil psa poimenuj posamezne organe. Uporabi besede: ŽELODEC, USTNA VOTLINA, ČREVO, POŽIRALNIK, ZADNJIČNA ODPRTINA.

PRIMER

15. Na zbiralni akciji odpadkov so učenci zbirali tudi plastične zamaške. Ugotovili so, da so zbrali 30 kg zamaškov, kar je 10 % vseh odpadkov. Koliko odpadnega materiala so zbrali na akciji? Rešuj v zvezek.

Urša je želela kupiti jakno. V športni trgovini so cene tekstila znižali s 50€ za 18%. Na spletu je videla, da stane enaka jakna 40€. Katera izbira je bila cenejša? Utemelji odgovor z računom v zvezek.

6. Na banko je Matevž nesel 2000 evrov. Če jih veže za eno leto, dobi 3,3 % obresti. Koliko denarja bo imel Matevž po enem letu, ko bo vezal denar po danih pogojih? Matevž bo imel evrov.

PRIMER: velika začetnica kot stvar znanja geografije

Pomnimo

Pravopisna pravila mnogokrat zlasti pri veliki in mali začetnici razumemo narobe, saj jih dojemamo kot predvsem jezikovni problem. Pa to sploh ni res. Bistveno za pravilno pisanje je dobro **poznavanje vsebine**. Če ne vemo, o čem pišemo, nam poznavanje pravopisnih pravil prav nič ne pomaga. Poznati moramo **geografijo** (ali pišemo o kraju ali gori: *Kranjska Gora/Kranjska gora*; je [m]estni [l]og kraj ali del mesta), najrazličnejše **okoliščine** (je del poimenovanja že lastno ime ali samo natančnejša oznaka imena: *zeleni Jurij/Zeleni Jurij, dedek Mraz/Dedek Mraz*; ali je *Rdeča kapica* vzdevek ali pa je osebi ime *Rdeča* in ima priimek *Kapica*) ali celo **namen** pisca (smo s *filozofsko fakulteto* mislili poljubno filozofsko fakulteto ali *Filozofsko fakulteto Univerze v Mariboru*; smo govorili na splošno o *univerzi* ali pa o povsem določeni *Univerzi*; imamo v mislih *tajništvo gimnazije* ali *Tajništvo gimnazije*).

Zato je od vsega najslabše, če se posamične primere učimo na pamet, ne razumemo pa vzroka za pravopisne rešitve. Prav tako ni prav, kadar se pri pouku slovenščine »pretvarjamo«, da preverjamo pravopisno znanje, v resnici pa preverjamo znanje geografije, etnologije, zgodovine, književnosti in podobno.

PRIMER: kako se naučiti nogomet, kako ga spremljati, kako ga razumeti?

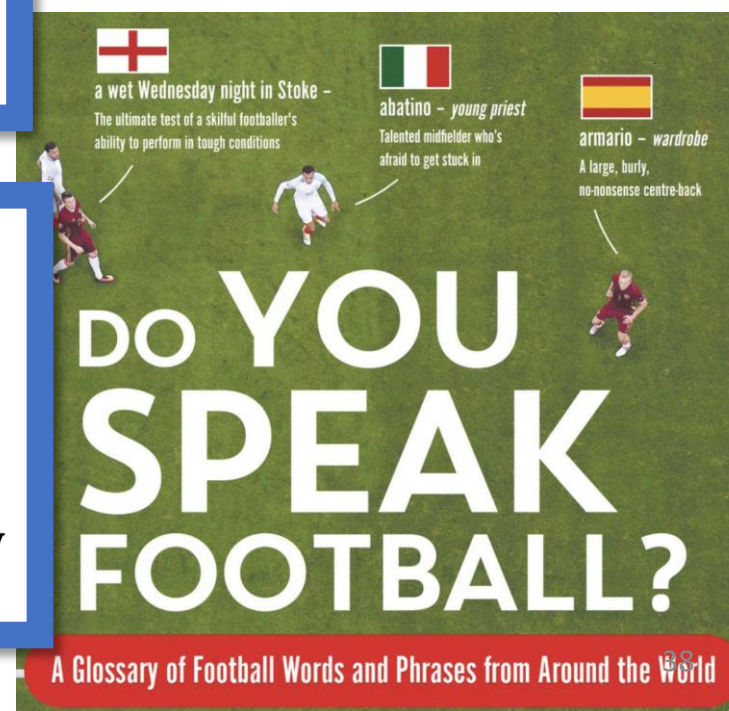
»Rumena podmornica« potopila Bayern, »beli balet« plesal po robu prepada

Nogometaši Villarreala so v povratni četrtfinalni tekmi lige prvakov v Münchnu iztržili neodločen izid 1:1, pirova zmagaja Chelseaja v Madridu.

Hat-trick Lewandowskega v Kölnu za prvo zmago novega leta

Vodilna ekipa nemške bundeslige, münchenski Bayern, je z odliko opravila z gostovanjem v Kölnu (0:4).

KRITERIJ

Ocena	Odstotki
Nezadostno (1)	0% - 44%
Zadostno (2)	45% - 64%
Dobro (3)	65% - 80%
Prav dobro (4)	81% - 90%
Odlično (5)	91% - 100%

Kot pravilni odgovori se upoštevajo samo odgovori napisani v slovenskem knjižnem jeziku. Posledica rabe kletvic ali drugih neprimernih izrazov namesto odgovorov je avtomatična ocena nezadostno.

BISTVENO:

DROBNI DODATKI = VELIK UČINEK

ZATO JE ZAVEST O CILJU IZREDNO POMEMBNA

Kaj lahko storimo na ravni vseh predmetov:

- povezovanje jezikovnih znanj s področja umetne inteligence (npr. strojni prevajalniki besedil) z vsakodnevnimi izzivi pouka nejezikovnih predmetov

Polis

From Wikipedia, the free encyclopedia

For other uses, see [Polis \(disambiguation\)](#).

Polis (/ˈpɒlɪs/, US: /ˈpoʊlɪs/; Greek: πόλις, Ancient Greek pronunciation: [pólis]), plural **poleis** (/ˈpɒleɪs/, πόλεις, Ancient Greek pronunciation: [póleːs]), literally means "city" in Greek. In **Ancient Greece**, it originally referred to an administrative and religious city center, as distinct from the rest of the city.^[1] Later, it also came to mean the body of citizens under a city's jurisdiction. In modern historiography, the term is normally used to refer to the **ancient Greek city-states**, such as **Classical Athens** and its contemporaries, and thus is often translated as "city-state". The *poleis* were not like other primordial ancient city-states like **Tyre** or **Sidon**, which were ruled by a king or a small **oligarchy**; rather, they were political entities **ruled by their bodies of citizens**.

The Ancient Greek *poleis* developed during the **Archaic period** as the ancestor of the Ancient Greek city, state and citizenship and persisted (though with decreasing influence) well into **Roman** times, when the equivalent **Latin** word was *civitas*, also meaning "citizenship", while *municipium* in Latin meant a non-sovereign town or city. The term changed with the development of the governance centre in the city to mean "state" (which included the city's surrounding villages). Finally, with the emergence of a notion of citizenship among landowners, it came to describe the entire body of citizens under the city's jurisdiction. The body of citizens came to be the most important meaning of the term *polis* in ancient Greece.

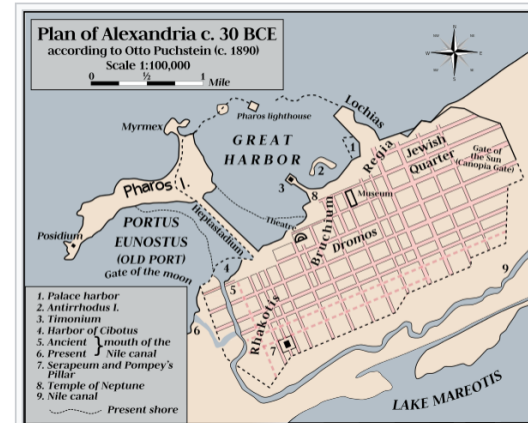
The Ancient Greek term that specifically meant the totality of *urban* buildings and spaces is *asty* (ἄστυ). The Ancient Greek *poleis* consisted of an *asty* built on an **acropolis** or harbour and controlling surrounding territories of land (χώρα *khôra*). The traditional view of archaeologists—that the appearance of **urbanisation** at excavation sites could be read as a sufficient index for the development of a *polis*—was criticised by French historian François Polignac in 1984^{[2][a]} and has not been taken for granted in recent decades: the *polis* of **Sparta**, for example, was established in a network of villages. The Ancient Greeks did not always refer to **Athens**, **Sparta**, **Thebes**, and other *poleis* as such; they often spoke instead of the Athenians, **Lacedaemonians**, Thebans and so on.

Contents [hide]

- [The polis in Ancient Greek philosophy](#)
- [Archaic and classical poleis](#)
- [Polis during Hellenistic and Roman times](#)
- [Derived words](#)

Acropolis of Athens, a noted *polis* of classical Greece

Ancient Alexandria in c. 20 BC, a *polis* of Hellenistic Egypt

Polis

Iz Wikipedije, proste enciklopedije

Za druge namene glejte Polis (razen dvoumnosti).

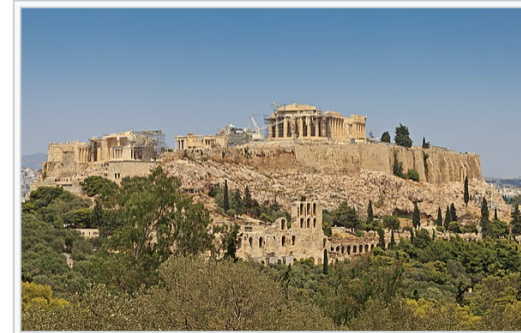
Polis (/ˈpɒlɪs/, ZDA : /ˈpoʊlɪs/; grško : πόλις , starogrška izgovorjava: [pólis] ), množina **poleis** (/ˈpɒleɪz/, , ς Grška izgovorjava: [póleːs] ), v grščini dobesedno pomeni »mesto«. V stari Grčiji, se je prvotno nanašalo na upravno in versko mestno središče, ki se razlikuje od preostalega mesta.^[1] Pozneje je začelo pomeniti tudi telo državljanov pod mestno jurisdikcijo. V sodobnem zgodovinopisju se izraz običajno uporablja za označevanje starogrških mestnih držav, kot so klasične Atene in njihovi sodobniki, zato se pogosto prevaja kot "mesto-država". Polei *niso* bili podobni drugim prastarim mestnim državam, kot sta Tir ali Sidon, ki jim je vladal kralj ali majhna oligarhija; prej so bili politični subjekti, ki so jim vladali njihovi organi državljanov.

Starogrški *poleis* se je razvil v arhaičnem obdobju kot prednik starogrškega mesta, države in državljanstva in je vztrajal (čeprav z upadajočim vplivom) vse do rimskih časov, ko je bila enakovredna latinska beseda *civitas*, kar pomeni tudi "državljanstvo", medtem ko *municipium* v latinščini pomenilo nesuvereno mesto ali mesto. Izraz se je z razvojem središča upravljanja v mestu spremenil in pomenil "država" (ki je vključeval okoliške vasi mesta). Končno, s pojavom pojma državljanstva med posestniki, je začela opisovati celotno telo meščanov pod mestno jurisdikcijo. Telo državljanov je postalo najpomembnejši pomen izraza *polis* v stari Grčiji.

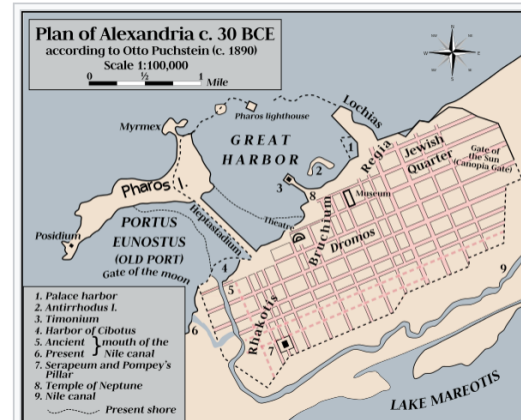
Starogrški izraz, ki je konkretno pomenil celoto *mestnih* zgradb in prostorov, je *asty* (ἄστυ). Starogrški *poleis* je bil sestavljen iz *asti*, zgrajene na akropoli ali pristanišču in je nadzorovala okoliška ozemlja (χώρα *khōra*). Francoski zgodovinar François Polignac leta 1984 [2] [a] je kritiziral francoski zgodovinar François Polignac, ki je leta 1984 [2] [a] kritiziral tradicionalno stališče arheologov – da je pojav urbanizacije na izkopavanjih mogoče brati kot zadosten kazalnik za razvoj *polisa* in ni bilo samoumevno. v zadnjih desetletjih: *polis*Šparta je bila na primer ustanovljena v mreži vasi. Stari Grki niso vedno omenjali Atene, Šparte, Tebe in druge *polise* kot take; pogosto so govorili namesto Atencev, Lakedemoncev, Tebancev in tako naprej.

Vsebina [hide]

- Polis v starogrški filozofiji
- Arhaični in klasični polisi
- Polis v helenističnih in rimskih časih
- Izpeljane besede
  - imena

Atenska akropola, znamenita polis klasične Grčije

Stara Aleksandrija v c. 20 pr.n.št., polis helenističnega Egipta

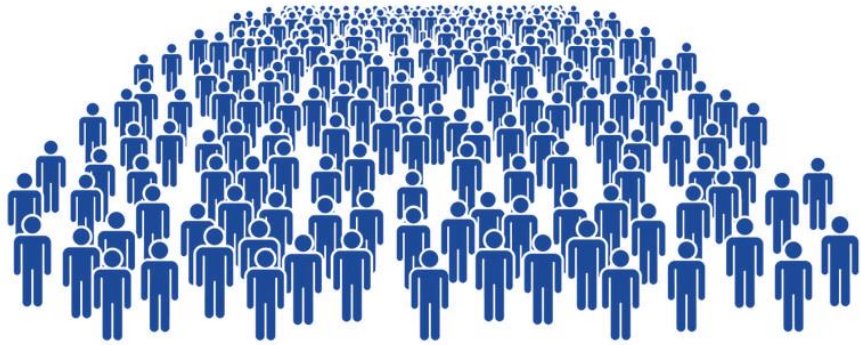
The Ancient Greek term that specifically meant the totality of *urban* buildings and spaces is *asty* (ἄστυ). The Ancient Greek *poleis* consisted of an *asty* built on an *acropolis* or harbour and controlling surrounding territories of land (χώρα *khôra*). The traditional view of archaeologists—that the appearance of *urbanisation* at excavation sites could be read as a sufficient index for the development of a *polis*—was criticised by French historian François Polignac in 1984^{[2][a]} and has not been taken for granted in recent decades: the *polis* of *Sparta*, for example, was established in a network of villages. The Ancient Greeks did not always refer to *Athens*, *Sparta*, *Thebes*, and other *poleis* as such; they often spoke instead of the Athenians, *Lacedaemonians*, Thebans and so on.

Starogrški izraz, ki je konkretno pomenil celoto *mestnih* zgradb in prostorov, je *asty* (ἄστυ). Starogrški *poleis* je bil sestavljen iz *asti* , zgrajene na *akropoli* ali pristanišču in je nadzorovala okoliška ozemlja (χώρα *khôra*). Francoski zgodovinar François Polignac leta 1984 [2] [a] je kritiziral francoski zgodovinar François Polignac, ki je leta 1984 [2] [a] kritiziral tradicionalno stališče arheologov – da je pojav *urbanizacije* na izkopavanjih mogoče brati kot zadosten kazalnik za razvoj *polisa* in ni bilo samoumevno. v zadnjih desetletjih: *polis* *Šparta* je bila na primer ustanovljena v mreži vasi. Stari Grki niso vedno omenjali *Atene* , Šparte, *Tebe* in druge *polise* kot take; pogosto so govorili namesto *Atencev*, *Lakedemoncev* , *Tebancev* in tako naprej.

3.

OPREMLJENOST (HITER
PREGLED)

Fran.si

Jezikovna svetovalnica

FRANČEK

Terminologišče

Fran.si

FRANČEK

Terminologiče

SPLOŠNO

STROKOVNO